

Brussel, 13 mei 2026

Aan

De heer Jo BROUNS
Vlaams minister van Omgeving en Landbouw

Kopie aan:

De heer Matthias DIEPENDAELE
Minister-president

De heer Hans BONTE
Viceminister-president van de Vlaamse Regering

Mevrouw Hilde CREVITS
Viceminister-president van de Vlaamse Regering

De heer Ben WEYTS
Viceminister-president van de Vlaamse Regering

Per e-mail

Geachte minister Brouns,

Betreft: uitvoering van het vonnis van 15 december 2025 inzake incorrecte omzetting van de Habitatrichtlijn en van de Richtlijn duurzaam pesticidengebruik

Namens Bond Beter Leefmilieu, Natuurpunt, WWF-België, Velt en Dryade komen wij terug op het vonnis van 15 december 2025 (A.R. 2023/339/A) van de Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg te Brussel inzake de incorrecte omzetting van de Habitatrichtlijn¹ en van de Richtlijn duurzaam pesticidengebruik² (het “**Vonnis**”). Wij noteerden dat de Vlaamse Regering beroep aantekende tegen het Vonnis.

In dit Vonnis heeft de rechtbank ons op twee essentiële punten gelijk gegeven.

¹ Richtlijn 92/43/EEG van 21 mei 1992 van de Raad inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna

² Richtlijn 2009/128/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 tot vaststelling van een kader voor communautaire actie ter verwezenlijking van een duurzaam gebruik van pesticiden

Vooreerst oordeelde de rechtbank dat artikel 36ter, § 3 en 4 van het Natuurdecreet³ geen correcte omzetting vormt van artikel 6, lid 3 van de Habitatrichtlijn, in zoverre enkel activiteiten waarvoor een vergunning, toestemming of machtiging vereist is, aan een passende beoordeling worden onderworpen. Daarmee bevestigt de rechtbank dat de Vlaamse omzetting te beperkt is en niet strookt met de draagwijdte van artikel 6, lid 3 van de Habitatrichtlijn. De rechtbank oordeelde dat het hier gaat om “een fout in hoofde van het Vlaamse Gewest” (p. 30 van het Vonnis).

Daarnaast heeft de rechtbank vastgesteld dat de Vlaamse regelgeving geen afdoende omzetting uitmaakt van artikel 12 van de Richtlijn duurzaam pesticidengebruik, minstens voor wat betreft de bescherming van Natura 2000-gebieden. Ook op dit punt heeft de rechtbank dus geoordeeld dat de Vlaamse regelgeving tekortschiet. De rechtbank oordeelde dat het hier gaat om een “fout in hoofde van het Vlaamse Gewest” (p. 48 van het Vonnis).

Wij wensen te benadrukken dat de draagwijdte van deze beslissing ruimer is dan enkel het gebruik van pesticiden. De vastgestelde gebrekkige omzetting van artikel 6, lid 3 van de Habitatrichtlijn raakt immers aan het algemene beoordelingskader voor plannen en projecten of andere handelingen die significante gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden. Het gaat dus niet alleen om pesticidengebruik, maar evenzeer om andere activiteiten die vandaag buiten een passende beoordeling dreigen te vallen, zoals bemesting, kleine grondwaterwinningen, de installatie van straatverlichting onder het Vrijstellingsbesluit en andere handelingen die een betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van een Natura 2000-gebied kunnen veroorzaken.

Voorts wensen wij te onderstrepen dat dit vonnis gezag van gewijsde heeft, en dit uitvoerbaar bij voorraad is, zulks niettegenstaande hoger beroep (cfr. art. 1397 Ger. Wb.), en dus moet worden uitgevoerd. Het beroep ingesteld door de Vlaamse Regering wijzigt dit dus niet. Dat betekent dat de Vlaamse overheid de gevolgen van deze rechterlijke beslissing niet kan negeren en dat zij de nodige maatregelen moet nemen om haar regelgeving en praktijk in overeenstemming te brengen met het Unierecht, zoals uitgelegd in het Vonnis. In het bijzonder moet de effectbeoordeling van de betrokken activiteiten daadwerkelijk worden meegenomen in de vergunningverlening en, ruimer, in alle relevante besluitvorming die significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden kan hebben.

Daarnaast volgt uit de incorrecte omzetting van artikel 6, lid 3 van de Habitatrichtlijn en artikel 12 van Richtlijn duurzaam pesticidengebruik dat deze bepalingen, aangezien zij voldoende duidelijk, nauwkeurig en onvoorwaardelijk zijn, directe werking hebben en rechtstreeks toepasbaar zijn door de nationale rechter. De Vlaamse overheid kan zich dan ook niet beroepen op onvolledige of gebrekkige nationale omzettingsregels om de volle werking van deze Europese verplichtingen te beperken.

³ Decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu

Gelet op het voorgaande verzoeken wij de Vlaamse Regering met aandrang om onverwijld werk te maken van de uitvoering van dit Vonnis. Dat vergt minstens:

- de aanpassing van het regelgevend kader zodat artikel 6, lid 3 van de Habitatrichtlijn correct wordt omgezet en toegepast;
- het nemen van afdoende maatregelen ter uitvoering van artikel 12 van Richtlijn duurzaam pesticidengebruik ter bescherming van Natura 2000-gebieden; en
- het verzekeren dat de gevolgen van betrokken activiteiten voor Natura 2000-gebieden effectief worden beoordeeld in de besluitvorming en vergunningverlening.

Wij verzoeken u ons binnen een termijn van twee maanden na ontvangst van deze brief, meer bepaald tegen 13 juli 2026 te informeren over de acties die de Vlaamse Regering zal ondernemen om dit Vonnis uit te voeren.

Verder maken wij het nodige voorbehoud en houdt deze brief geen nadelige erkenning in van wat ook.

Wij danken u bij voorbaat voor uw reactie en zijn uiteraard bereid tot nader overleg.

Hoogachtend,

Voor Natuurpunt
De heer Noah JANSSEN
Directeur

Voor WWF België
Anka STENTEN
Acting CEO

Voor Dryade
Dries VERHAEGHE
Directeur

Voor Bond Beter Leefmilieu
Benjamin CLARYSSE
Directeur

Voor Velt
Zanna VANRENTERGHEM
Directeur